

Het grote vreten

Toneelgroep Amsterdam en het Vlaamse toneelgezelschap NTGent nodigden hun publiek uit gistermiddag gratis een kijkje te nemen achter de schermen van de coproductie die ze binnenkort opvoeren: *La grande bouffe*, naar de roemruchte, alweer uit 1973 stammende film van Marco Ferreri. Iedereen mocht acteurs en regisseur bespieden, terwijl ze nog met hun voorstelling worstelden.

Voor veel toneelliefhebbers een opwindende gedachte, want er meldden zich minstens honderd mensen in het zijzaaltje van de Amsterdamse stadsschouwburg. Daar hield 'Dirk' van de afdeling Publiekswerking van NTGent een enthousiaste inleiding. Aardig woord trouwens, 'publiekswerking', het klinkt publieksvriendelijker dan 'publiciteit' of 'voorlichting', al is het precies hetzelfde.

Dirk was zo verstandig onze verwachtingen te temperen. We zouden geen repetitie van het hele stuk te zien krijgen, maar slechts van een klein deel, het begin. Terwijl hij wat over het stuk vertelde, dacht ik terug aan de indruk die de film destijds op mij gemaakt had. Dat was niet gering geweest. Vier mannen die zich, soms samen met enkele vrouwen, doelbewust

in een huis opsloten om vretend, zuipend en neukend hun zelfmoord te bewerkstelligen – dat was nooit eerder op het filmdoek vertoond.

Ik herinner het me als een vletterende film, een overtuigende allegorie op de consumptie-maatschappij, waar ik desondanks regelmatig bij had moeten lachen. Ferreri is misschien wel een misantroop geweest, maar hij meed de oersombere ernst die je bij filmers als Bergman en tegenwoordig Haneke ziet.

De publiekswerker van NTGent vertelde ons nog dat de toneelmakers op internet tevergeefs hadden gezocht naar een motief bij de vier mannen van Ferreri. *Waarom* wilden ze zich kapot vreten? Ferreri heeft zich daar kennelijk nauwelijks over uitgelaten. Heel verstandig van hem, want het psychologiseren kan hij rustig aan ons kijkers overlaten, daar zijn wij voor.

Ferreri wilde ons vooral laten zien wat onze preoccupaties waren en hij was daarmee zijn tijd vooruit, want met name de belangstelling voor luxueus eten is sindsdien uitgegroeid tot een ware obsessie.

En toen mochten we eindelijk

het eerste balkon van de grote zaal op. Beneden ons zat regisseur Johan Simons op het toneel, prattend met zijn acteurs, die in de stoelen op de eerste rij hadden plaatsgenomen. Het eerste wat ik hem hoorde zeggen, was: „Je hebt het over aftrekken en je vangt een druppel van het zaad op.” Dat bleek nog helemaal niet zo gemakkelijk, want Simons moest er een paar keer op terugkomen. De acteurs, onder wie Elsie de Brauw en Jacob Derwig, zaten met hun tekst op schoot, luisterden aandachtig en zeiden maar af en toe iets terug.

Daarna mochten we een half uurtje kijken naar een deel van de eerste akte. De filmacteurs van Ferreri konden zich zichtbaar te barsten vreten, maar voor toneelacteurs is het fysiek onmogelijk dat elke avond op te brengen. In plaats daarvan zeulen ze veel rond met plastic zakken vol namaakvles. Of dat ook zo goed werkt als het vreten bij Ferreri? Dat zal de voorstelling nog moeten bewijzen.

Opeens was het afgelopen. „Het is vijf uur!” riep Simons.

Braaf gingen we, kijkers en acteurs, naar huis – voor het avondeten.